

Beweegzorg in beweging

Steeds meer samenwerking met eerste en anderhalve lijn¹

De orthopedie is een breed specialisme. Met kennis over botten, gewrichten, spieren en pezen helpt de orthopedie mensen met beweegproblemen. Heel bekend is het plaatsen van de heupprothese. Dit kunstgewricht vervangt een versleten heup. Deze operatie heeft al heel veel mensen meer bewegingsvrijheid gebracht. En daarmee ook meer levensvreugde! Afgemeten aan de verbetering van de kwaliteit van leven die het een patiënt brengt, is het een unieke operatie.

Auteurs: dr. Jan Willem Louwerens, prof. dr. Sjoerd Bulstra, dr. Rob Janssen.
Voor de OK-krant bewerkt door Patricia Defesche, communicatiemedewerker NOV.



Inmiddels worden kunstgewrichten ook voor de vervanging van een reeks andere gewrichten gebruikt. Denk aan de knie, schouder, elleboog, pols, enkel, vinger. Orthopedische chirurgie behelst echter veel meer dan het inbrengen van gewrichtsprothesen. Het specialisme is enorm breed en strekt zich uit van de behandeling van jong (kinderorthopedie) tot oud, en van acute sport- en ongevalsletsel (in samenwerking met de traumachirurgie) tot de behandeling van kanker van het gehele steun- en bewegingsstelsel. Nog steeds gaat het bij een overgroot deel van de orthopedische zorg om niet-operatieve (conservatieve) behandelingen. Het stellen van de juiste diagnose met daarna een correcte indicatiestelling, waarbij zowel de conservatieve als de operatieve opties worden meegewogen, vormt de kern van het vak van de orthopedisch chirurg.

Samenwerkingsverbanden

Veel klachten van het bewegingsstelsel komen met pieken en dalen, en is soms is het wegnemen van angst door goede voorlichting voldoende. Dikwijls volstaat een goede uitleg, geruststelling en een (beweeg)advies. Orthopeden hebben daarom een goede samenwerking met partners in de zorg. Die samenwerking wil de Nederlandse Orthopaedische Vereniging (NOV) de komende tijd verder versterken. Zodat er nog betere samenwerking komt tussen beweegzorgpartners in de eerste en tweede lijn. En zodat de patiënt op de juiste plaats wordt behandeld.

Het gaat daarbij vooral om de samenwerking met huisartsen, andere medisch specialisten, fysiotherapeuten en paramedici. De huisarts heeft uiteraard het voortouw en de orthopedisch chirurg (of andere specialist op het gebied van beweging, zoals de sportarts, reumatoloog of revalidatiearts) triert desgevraagd - in netwerkverband - de klachten aan het bewegingsapparaat. Mensen met klachten die geen verdere doorverwijzing of operatie vereisen, kunnen goed in de eerste lijn begeleiding krijgen door een gespecialiseerde huisarts, physician assistant (PA) of oefentherapeut.

Voorbeelden

Bij het Beweeghuis in Maastricht is de hiervoor genoemde samenwerking al concreet vormgegeven. In het Integraal Zorgakkoord (IZA) wordt het Beweeghuis ook genoemd als



goed voorbeeld. Een samenwerkingsverband met fysiotherapeuten bestaat ook al bij de Noordwest Ziekenhuisgroep in Alkmaar en met sportgeneeskunde in de regio Zwolle (Isala). En in de regio Zuidoost-Brabant, bestaat een samenwerking tussen de orthopedisch chirurgen van Eindhoven en Veldhoven met tweehonderd huisartsen en vijftien deelnemende fysiotherapiepraktijken. Zo wordt gewerkt aan passende zorg over de lijnen heen.

Aansluiting bij het IZA

Veel elementen uit het afgelopen zomer ondertekende IZA sluiten volledig aan op het herschreven beroepsprofiel voor de orthopedisch chirurg, dat voor een belangrijk deel is gekoppeld is aan de toekomstvisie 'Medisch specialist anno 2025' van de Federatie Medisch Specialisten (FMS). Er bestaat ook een grote overlap tussen datgene wat volgens de afspraken in het IZA wordt nagestreefd en de inhoud van het strategisch beleidsplan van de NOV. Wat dat betreft, ligt de koers van de Nederlandse orthopeden vast.

Belang van registratie

Voor de NOV zijn zorgevaluatie en het bieden van passende zorg aan elkaar gekoppeld, en transparantie staat daarbij hoog in het vaandel. Registratie van uitkomsten en complicaties van behandelingen is belangrijk: het biedt de mogelijkheid om de kwaliteit van het medisch handelen en van gebruikte gewrichtsimplantaten (ook op de langere termijn) te objectiveren en te meten. In 2007 richtte de NOV daarom de Landelijke Registratie Orthopedische Interventies (LROI) op, die begin 2023 de miljoenste prothese registreerde. Mede op basis van data van de LROI worden de kwaliteit en veiligheid van zorg verder verbeterd en richtlijnen aangepast. Zo worden tegenwoordig meniscusoperaties bij

patiënten boven de 50 jaar afgeraden. Dat alles levert ook nog eens financiële winst op voor de gezondheidszorg.

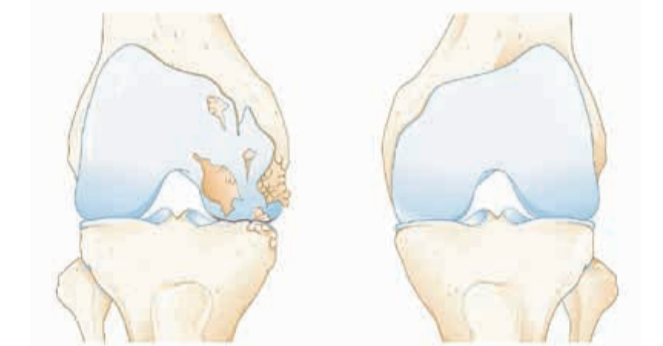
De juiste zorg op de juiste plek

Het orthopedisch vak ontwikkelt zich door toename van kennis, maar ook dankzij het gebruik van complexere technologie. Mede daardoor is in de orthopedische chirurgie al decennialang sprake van subspecialisatie. Dat maakt dat patiënten steeds meer worden behandeld waar en door wie iets het beste kan, zowel binnen als buiten ziekenhuizen. De juiste zorg op de juiste plek en het concentreren van complexe laagvolume zorg is in de orthopedie al jarenlang praktijk. Op dezelfde wijze is er een toenemende verschuiving van electieve hoogvolume zorg naar specifieke ziekenhuizen en zelfstandige behandelcentra (zbc's).

Er bestaan goede samenwerkingsverbanden met de medisch specialisten van andere disciplines, onder wie reumatologen en neurologen, chirurgen, anesthesiologen, sportartsen en revalidatieartsen, geriateren en kinderartsen. Orthopedisch chirurgen zijn intensief betrokken bij multidisciplinaire teams die zich richten op het verbeteren van de zorg aan specifieke patiëntengroepen. Denk daarbij aan patiënten met infecties, traumatologische problemen, oncologische afwijkingen, wervelkolomproblematiek, sportletsel, chronische pijn en neuromusculaire aandoeningen, en aan geriatrische patiënten en kinderen met orthopedische problematiek.

Orthopedie houdt Nederland in beweging

Dat alles illustreert hoe de NOV de rol van de orthopedisch chirurg nu en in de toekomst ziet bij de zorg voor mensen met klachten van het steun- en bewegingsstelsel. Gezien de problemen



die op ons afkomen, zoals de vergrijzing van de bevolking en het personeelstekort in de zorg, zal die rol in toenemende mate komen te liggen in de anderhalve lijn. Daardoor hoeven patiënten minder naar het ziekenhuis te komen en blijft er ruimte om aan degenen die dat wel nodig hebben, passende zorg in het ziekenhuis te bieden. Samen met medisch-specialistische partners wil de NOV ook een rol spelen op het gebied van gezonde leefstijl, preventie en duurzaamheid. Het mag duidelijk zijn: niet alleen houdt de orthopedie Nederland in beweging, zelf is ze ook volop in beweging.



¹ Dit artikel is een bewerking van het artikel 'De beweegzorg is zelf volop in beweging' in het themanummer van Medisch Contact over orthopedie dat in mei 2023 verscheen.